

ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ “ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΚΑΛΙ”

Διηγήματα των Μαθητών και Μαθητριών της Γ΄ Γυμνασίου, 2016-17

Εκδήλωση στο Θέατρο Κάρολος Κουν, 29/5/2017

- Εισαγωγή Παρουσίασης (Κ. Δουρέκα)
- Κατηγοριοποίηση των Θεμάτων, Στατιστική Επεξεργασία και Συμπεράσματα (Ε. Σδρόλια)
- Λίγα Λόγια για κάθε Διήγημα (επιμέλεια Κ. Δουρέκα και Ε. Σδρόλια)

(για την πλήρη παρουσίαση οποιουδήποτε από τα ανωτέρω αντικείμενα, τοποθετείστε τον κέρσορα επάνω του/ακολουθήστε τον υπερσύνδεσμο)

Εισαγωγή Παρουσίασης από τη φιλόλογο Καλλιόπη Δουρέκα

Καλησπέρα σας,

Σας καλωσορίζουμε στην παρουσίαση της συλλογής διηγημάτων με τίτλο “Το πρώτο σκαλί”. Διηγηματογράφοι οι μαθητές και μαθήτριες της Γ΄ Γυμνασίου του σχολείου μας.

Το 1^ο γυμνάσιο Αλίμου έχει μία μικρή παράδοση στην δημιουργία και έκδοση εργασιών, αποτέλεσμα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που υλοποιεί εδώ και πολλές σχολικές χρονιές. Το βιβλίο “*Η Πόλη και το Σχολείο της- 50 χρόνια ιστορίας*” είναι η πιο φιλόδοξη έκδοση μας τη σχολική χρονιά 2012-13. Ένα βιβλίο-αναφορά στο πρώτο σχολείο δευτεροβάθμιας εκ/σης του Καλαμακίου και ταυτόχρονα ένα βιβλίο τοπικής ιστορίας.

Αυτή τη σχολική χρονιά η διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας μάς επιφύλαξε πολλές εκπλήξεις. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής προτείνονταν ασκήσεις δημιουργικής γραφής. Αυτές στάθηκαν η αφορμή για το ξεκίνημα της συγγραφικής περιπέτειας. Ξεπεράσαμε, όπως καταλαβαίνετε, το πλαίσιο των μαθημάτων και με υπερηφάνεια κρατάμε στα χέρια μας τη συλλογή διηγημάτων “Το πρώτο Σκαλί”.

Οι πρώτες ασκήσεις τέτοιου τύπου στο μάθημα της Λογοτεχνίας αντιμετωπίστηκαν από τα παιδιά αρχικά με επιφύλαξη **αλλά και περιέργεια**. Αυτή η περιέργεια είναι το ενοχλητικό κέντρισμα, το τσίμπημα, η ώθηση, **το πρώτο σκαλί** για τη γνώση, για τη δημιουργία.

Με πολλή προσοχή, με εύστοχες παρατηρήσεις, και συχνά με χειροκροτήματα, άκουγαν τους συμμαθητές τους να ξετυλίγουν τη φαντασία τους σε αυτές τις πρώτες ασκήσεις .

Η αλήθεια είναι ότι εμείς οι φιλόλογοι **προτείναμε**, αλλά τα ίδια τα παιδιά οδήγησαν τη διαδικασία έως εδώ.

Πλησιάζοντας οι διακοπές των Χριστουγέννων, λοιπόν, προτείναμε στα παιδιά να φανταστούν τους δικούς τους ήρωες, να δημιουργήσουν τη δική τους ιστορία. Ακολούθησε η διδασκαλία των βασικών θεωρητικών στοιχείων του διηγήματος. Μελετήθηκαν στην τάξη διηγήματα λογοτεχνών, λύθηκαν απορίες.

Επιστρέφοντας από τις διακοπές, σχεδόν το σύνολο των μαθητών μας είχε γράψει το διήγημά του. Με ευαισθησία, με προβληματισμό, κατέγραψαν τη προσωπική τους οπτική σε μια ποικιλία θεμάτων.

Κι έτσι τα 15χρονα έγιναν συγγραφείς. Ξέφυγαν από τα αυστηρά πλαίσια του μαθήματος, από την παθητικότητα του μαθητή- ακροατή, από την αποδόμηση του πεζού ή ποιητικού κειμένου και πέρασαν στη σύνθεση της δικής τους ιστορίας, **με τις δικές του δυνάμεις και δυνατότητες το καθένα**.

Στη συνέχεια η ομαδική δουλειά πήρε τη σκυτάλη μέσα στην τάξη.

Διαβάσαμε τα διηγήματα, τα συζητήσαμε, τα σχολιάσαμε, τα διορθώσαμε. Όταν δόθηκε η δυνατότητα να εκδοθούν, (**πολλές ευχαριστίες στον κ. Μπόζη, την καλή συνάδελφο Φανή Πύρζα και τον εκδότη κ. Γαβριηλίδη**) άρχισε και η διαδικασία της επιμέλειας της έκδοσης,. Γίνανε αλληπάλληλες διορθώσεις , που αναλάβαμε η κ. Σδρόλια και εγώ και βρισκόμασταν σε συνεχή επικοινωνία με τον εκδότη.

Κυρίες και κύριοι,

Η περιπέτεια αυτή η δημιουργική που ζήσαμε μαζί με τα παιδιά φέτος ήταν συγκινητική και άκρως διδακτική για εμάς τις δασκάλες τους . Όταν παρακολουθείς τα παιδιά να επινοούν τον ήρωά τους, να τον τοποθετούν στον χώρο και τον χρόνο και να ξεδιπλώνουν την πλοκή του θέματός, που τα ίδια επιλέξανε , συνειδητοποιείς τη δύναμη και τη δυναμική της Λογοτεχνίας. Κυρίως ως εξωτερίκευση των εσώψυχών τους, που πιστεύουμε πως είναι απόλυτα αναγκαίο αυτή τη δύσκολη εποχή.

Η Λογοτεχνία είναι , ίσως, το πιο “περίεργο” μάθημα , που διδάσκεται στα σχολεία μας. Από τη μία μεριά, με τα εργαλεία της επιστήμης, το πεζό ή ποιητικό κείμενο κομματιάζεται για χάρη της διδακτικής πράξης. Από την άλλη είναι τέχνη και πρωτότυπη δημιουργία. Προάγει την καλλιέργεια, την κριτική σκέψη, τη φιλιαναγνωσία, . **Εκείνο όμως που μας σαγηνεύει είναι ότι προκαλεί το άνοιγμα της ψυχής και του μυαλού στις διαφορετικές ιδέες και συμπεριφορές, σε νοοτροπίες και συναισθήματα άλλα, “αλλότρια”** Μας προκαλεί να ρίξουμε μια ματιά καλή στις ψυχές των ανθρώπων. Μας παίρνει από το χέρι και μας οδηγεί στη συναίσθηση και κατανόηση του ανθρώπινου.

Η δύναμή της πρέπει να απελευθερωθεί και να προσεγγίσει τις νέες γενιές. Την εποχή του τάμπλετ, του κινητού , της κοινωνικής δικτύωσης και του sms, πρέπει να θωρακίσουμε τα παιδιά μας με διαχρονικές ασπίδες, δοκιμασμένες . Χωρίς να καταργούμε την εξέλιξη, χωρίς να οπισθοδρομούμε , μπορούμε να τα βοηθήσουμε να ισορροπούν, κυρίως μέσα στην ψυχή τους. Είναι στο χέρι μας αυτή τη δύσκολη εποχή που η τεχνοκρατική αντίληψη, απομακρυσμένη από τον πραγματικό της σκοπό, συνθλίβει την προσωπικότητα, στιγματίζει την ιδιαιτερότητα και την αδυναμία, ισοπεδώνει την ανθρωπιά.

Η λογοτεχνία ανοίγει ένα παράθυρο για όραμα , το όραμα ενός καλύτερου κόσμου. Αυτή την ελπίδα πρέπει να μεταδώσουμε και στα παιδιά μας. Τη λογοτεχνία την ερωτεύεσαι και προσπαθείς να μεταδώσεις το πάθος σου για αυτήν στα παιδιά. Προσπαθείς να πλάσεις ελεύθερους και συνειδητοποιημένους πολίτες.

Αυτό είναι το δικό μας όραμα, ελπίζουμε να είναι και το δικό σας.

Θεματολογία Διηγημάτων “Το πρώτο σκαλί”: Κατηγορίες θεμάτων και Συμπεράσματα

Έφη Σδρόλια, Φιλολόγος

1^ο Γυμνάσιο Αλίμου, Μάιος 2017

Στα διηγήματα μιας τόσο μεγάλης ομάδας μαθητών ήταν αναμενόμενο να συναντήσουμε τα πιο ποικίλα θέματα. Θέματα πάντως που καθρεφτίζουν το μυαλό και τη ψυχή των νεαρών δημιουργών τους. Εντοπίζουμε εύκολα συγκεκριμένες κατηγορίες προβληματισμού.

1. Προσφυγικό: το ταξίδι και η προσαρμογή στο νέο τόπο

- Βάλια Νταή
  - Δέσποινα Παπαδοπούλου
  - Αμίρα Ριχάνη
  - Ελένη Στάβαρη
  - Βιργινία Χονδρού
- Οι μαθητές περιγράφουν με πολλή ευαισθησία το δύσκολο και πολλές φορές θανατηφόρο θαλασσινό ταξίδι των προσφύγων, τα προβλήματα απόρριψης από το νέο περιβάλλον αλλά και την προσπάθεια των νεαρών προσφύγων και των οικογενειών τους να ενταχθούν στις χώρες υποδοχής.

2. Προσφυγικό: η ζωή στον καταυλισμό

- Άνδριάνα Γκομώλη
- Μαρίνα Ζωνόρου
- Διεξοδική αναφορά στη ζωή μέσα στο προσφυγικό καταυλισμό, αλλά και στις φιλίες που αναπτύσσονται ανάμεσα στα προσφυγόπουλα και στους νεαρούς μαθητές.

3. Έλληνες και Πρόσφυγες στη Σχολική Αίθουσα

- Κατερίνα Βάσιου
- Λυδία Δέρβου
- Η συνάντηση Ελλήνων και προσφύγων...
μέσα στη σχολική αίθουσα
(απόρριψη αλλά και αποδοχή)

4. Οικονομική Κρίση: Ανεργία, Μετανάστευση

- Πύρρος Βενέτης
  - Χαρούλα Γούλα
  - Αντώνης Κούνουπας
  - Αναστασία Τσιλικλή
- Τα συγκεκριμένα διηγήματα έχουν θέμα την φτωχοποίηση που πλήττει πολλές οικογένειες λόγω της οικονομικής κρίσης και την ανεργία που αναγκάζει πολλούς νέους μας αλλά και τις οικογένειές τους να μεταναστεύουν για μια καλύτερη ζωή.

5. Οικονομική Κρίση: Άστεγοι

- Ρέα Γρυπαίου
  - Γιώργος Μάσσινας
  - Αθηνά Νικολοπούλου
  - Κώστας Νταής
- Ένα πιο δύσκολο ακόμα θέμα: οι άστεγοι και συχνά η εντυπωσιακή μετάβαση από τη καλή προηγούμενη ζωή στη νέα τους δυστυχισμένη κατάσταση.

6. Σχολικός Εκφοβισμός

- Λευτέρης Δεληγιάννης
- Χρύσα Κουμπαράκη
- Δέσποινα Λαβούτα
- Βασίλης Λουκέρης

Η κοινωνική θεματολογία συμπληρώνεται με αρκετές αναφορές στο σχολικό εκφοβισμό, ένα φαινόμενο που φαίνεται τα παιδιά μας να γνωρίζουν από κοντά.

7α. Εφηβική Ψυχολογία

- Ηλίας Αντωνόπουλος
- Στέλιος Βούρτσης
- Θεοδώρα Δόριζα
- Μάνος Δρεκόλιας
- Ιωάννης Ευγενικός
- Στεφανία Καραγιάννη
- Σοφία Κόντου
- Γιώργος Λημναίος
- Γιώτα Μώρου
- Οδυσσέας Νέγκας
- Μιχάλης Παπαδάκης
- Ιωάννα Πολυζωγόπουλου
- Ελισσάβητ Πουλημά
- Κωνσταντίνα Ρόδε
- Μαρία Σαλιάγα
- Κατερίνα Ταμβακάκη
- Γιώργος Τίτος
- Έλενα Τσίπα

7β. Εφηβική Ψυχολογία

Στα διηγήματα αυτής της μεγάλης ομάδας μαθητών περιγράφονται προβλήματα αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης, χαρακτηριστικά της εφηβικής ηλικίας.

Εδώ εντάσσονται και θέματα που αφορούν τους εφήβους: η πάλη με τον εαυτό τους για τη δημιουργία θετικής αυτοεικόνας, η εξάρτηση από το κινητό, ο νεανικός έρωτας, η δύναμη της φιλίας, ο σκοτεινός και αδιέξοδος κόσμος των ναρκωτικών, οι ατυχίες που προκύπτουν στη ζωή αλλά και η αναζήτηση του νοήματος της ζωής καθώς και οι αλλαγές που επέρχονται στο χαρακτήρα με το πέρασμα των χρόνων.

8. Απώλεια /Πένθος

Στα διηγήματα αυτά εμφανίζεται το τραυματικό θέμα της απώλειας αγαπημένων προσώπων είτε από κάποια αρρώστια, είτε από τροχαίο δυστύχημα αλλά και η διαχείριση του πένθους.

- Αναστασία Καβαλιέρου
- Κωνσταντίνος Καμπούρογλου
- Βασίλης Κιουρκτσόγλου
- Σπύρος Κοντογούρης
- Πέτρος Μητρογιάννης
- Κατερίνα Μαυρογιώργη
- Δέσποινα Πολυζωγοπούλου
- Δημήτρης Ροντριγκεζ
- Γεωργία Σωτηροπούλου
- Ελπίδα Τσολακίδη
- Χριστίνα Τσουρέα
- Ανδρέας Χούντας

9. Ιστορικά

Εμπνευσμένα από την Ελληνική και την Παγκόσμια Ιστορία

- Γιάννης Αδαμίδης
- Πολυξένη Βασιλοπούλου
- Ηλίας Βούγεσης
- Φωτεινή Γαλάνη
- Νίκος Δουράνος
- Νίκος Ζορλός
- Πέτρος Κούνουπας
- Κωνσταντίνος Λουρής
- Άννα Μαρία Μαρουλίδου
- Κυριάκος Μπόζης
- Τιμόθεος Νιμρής
- Έρικ Τονογιάν

10. Φαντασίας/Περιπέτειες

Διηγήματα από το χώρο του επιστημονικού, του φανταστικού και της περιπέτειας

- Βασίλης Ανδρέου
- Δημήτρης Βασιλόπουλος
- Χρύσα Καλκουνιά
- Εμμανουήλ Καραντινός
- Γιάννης Κατσιμπας
- Ηλέκτρα Κοκοροπούλου
- Αμαλία Κούνουπα
- Λυδία Ουάλλας
- Γιώργος Παπαπέτρου
- Χριστόφορος Σακελλάρης
- Γκένι Χάσκια
- Αντώνης Ψυρούκης

11. Αθλητισμός,

Η ενασχόλησή με τον αθλητισμό, τα οφέλη από αυτόν

- Φωτεινή Κοντογούρη
- Κωνσταντίνος Λίντης
- Μιχάλης Μαρυσιάκ
- Ανδρέας Μπόικου
- Δημήτρης Τσίμπης

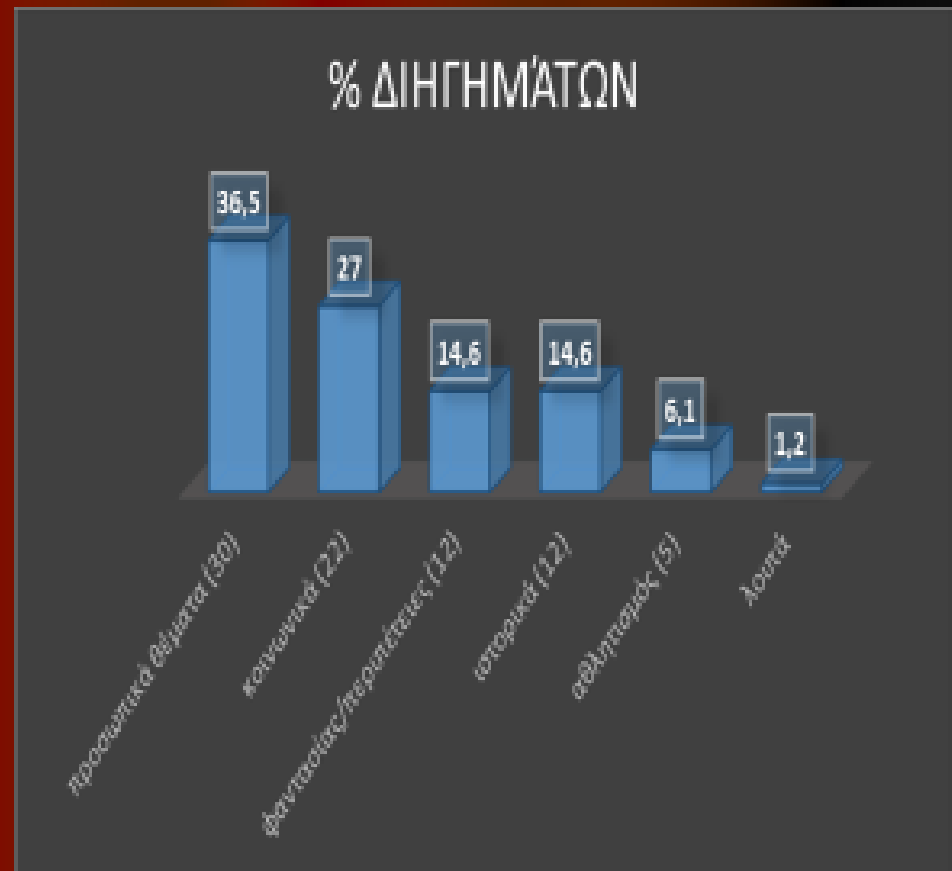
και... Αναμνήσεις (από παλιότερες μορφές ζωής)

- Μαριάννα Βαρελά

Στατιστική Επεξεργασία Θεμάτων (1)

- Η στατιστική επεξεργασία της θεματολογίας αποκαλύπτει ότι πάνω από το ένα τρίτο των διηγημάτων (το 36 % για την ακρίβεια) οι νεαροί συγγραφείς τα έγραψαν γύρω από θέματα που αποτελούν προσωπικά βιώματα του κάθε ανθρώπου (και ιδίως εφήβου) όπως η φιλία, ο έρωτας, το νόημα της ζωής ή το πένθος.
- Η δεύτερη μεγάλη κατηγορία (27%) διηγημάτων περιστρέφεται γύρω από θέματα κοινωνικά όπως το προσφυγικό ή η οικονομική κρίση.
- Τα ιστορικά διηγήματα και οι περιπέτειες: κάθε κατηγορία από αυτές είναι περίπου το 15% του συνόλου.
- Τέλος το 6% των διηγημάτων κινούνται στον χώρο αθλητισμού.

Στατιστική Επεξεργασία (2)

Από τα προσωπικά θέματα:

Εντυπωσιακό είναι ότι το 40 % των διηγημάτων ασχολούνται με την απώλεια και την διαχείριση του πένθους, ενώ με την εφηβική ψυχολογία το υπόλοιπο 60%.

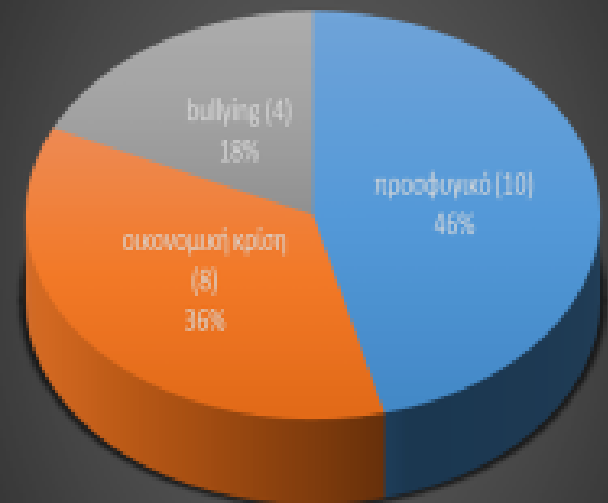

Στατιστική Επεξεργασία (3)

Κοινωνική θεματολογία:

Τα μισά περίπου διηγήματα (46%) αναφέρονται στο προσφυγικό, ενώ τα υπόλοιπα στην οικονομική κρίση (36%) και στο bullying (ένα στα πέντε)

% κοινωνικής θεματολογίας

■ προσφυγικό (10) ■ οικονομική κρίση (8) ■ bullying (4)

Συμπεράσματα (1)

- Οι μαθητές μας καταπιάστηκαν με δύσκολα και στενάχωρα πολλές φορές θέματα. Πιθανώς η επαφή τους με τη πραγματικότητα της ζωής είναι μέρος της διαδικασίας της ωρίμανσης τους. Αυτό ενισχύεται από τη τρυφερότητα και τη ιδεαλιστική ματιά με τη οποία έσκυψαν πάνω σε σύγχρονα κοινωνικά και όχι μόνο προβλήματα.
- 2. Αναζητούν μια αισιόδοξη σχεδόν εξιδανικευμένη λύση στα αδιέξοδα που βιώνει η χώρα μας σήμερα.
- 3. Προσπαθούν να κατανοήσουν το προσφυγικό θέμα. Και δε διστάζουν να γκρεμίσουν τα τείχη της απόρριψης, να αποδεχτούν το ξένο και το διαφορετικό.
- 4. Φοβούνται τις απροσδόκητες αλλαγές της ζωής, έρχονται αντιμέτωποι με την ιδέα του θανάτου. Άλλωστε και στη εφηβεία ενυπάρχει το πένθος για την απώλεια της παιδικής ηλικίας.
- 5. Αναζητούν τη δική τους προσωπική ταυτότητα και αντιμετωπίζουν με θάρρος τις δυσκολίες που τους δημιουργεί η ηλικία τους.
- 6. Επιζητούν την ειρήνη στο σχολείο, τη συνεργασία και τη κατανόηση από τους καθηγητές τους.

Συμπεράσματα (2)

- 7. Αγαπούν τη χώρα και με δυσκολία την αφήνουν.
  - 8. Έλκονται από την περιπέτεια και τη φαντασία.
  - 9. Εντυπωσιάζονται από σημαντικές ιστορικές προσωπικότητες που σημάδεψαν την μοίρα της χώρας μας αλλά και άλλες που διαμόρφωσαν την εξέλιξη του πλανήτη.
  - 10. Τέλος, έχουν αστείρευτο χιούμορ.
  - 11. Ως προς τη γλώσσα των διηγημάτων, ο λόγος τους λιτός, άμεσος, ζωντανός, περιεκτικός. Εκφράζει όλα όσα η ψυχή τους θέλει να πει. Στα διηγήματα εναλλάσσεται η αφήγηση με τον διάλογο και το σχόλιο.
- ...
- Όταν οι μαθητές αυτενεργούν κάνουν μικρά θαύματα. Απελευθερώνουν βαθύτερους προβληματισμούς και συναισθήματα. Αποκτούν φωνή. Σε μας γονείς και δασκάλους απομένει να τους ακούσουμε χωρίς κριτική και χειραγώγηση. Απλά να είμαστε παρόντες, να είμαστε πλάι τους και να τους ακούμε. Θα εκπλαγούμε από αυτά που έχουν να μας πούνε.

«Το Πρώτο Σκαλί»

Δυο λόγια για κάθε διήγημα με βάση τη θεματολογία τους.

Ξεκινώντας από τα διηγήματα που θίγουν το προσφυγικό θέμα, η **Βάλια Νταή** «στο ταξίδι» περιγράφει το δύσκολο θαλασσινό πέρασμα των προσφύγων στην Ελλάδα. Στην ιστορία της **Ριχάνη Αμίρα** «ορφανή από οικογένεια και πατρίδα» η Ερμίνια, αναγκασμένη να εγκαταλείψει την πατρίδα της,, προσπαθεί να φτιάξει νέα ζωή χωρίς την οικογένειά της που άδικα έχασε στον πόλεμο. Στο ίδιο θέμα του ξεριζωμού κινείται και η **Ελένη Στάβαρη** στο διήγημά της «Ένα καλύτερο μέλλον». Η **Βιργινία Χονδρού** με τίτλο «κάτι το διαφορετικό» περιγράφει την προσπάθεια των νεαρών προσφύγων να γίνουν αποδεκτοί από την κοινωνία και το σχολείο. Προβλήματα αποδοχής στη σχολική αίθουσα θίγονται και στα διηγήματα της **Λυδίας Δέρβου** «Ένα μοναχικό παιδί» -με θετική κατάληξη για τον ήρωα της- και της **Κατερίνας Βάσιου** «Διαφορετικοί και όμως τόσο όμοιοι» όπου εκδηλώνεται ο σχολικός εκφοβισμός απέναντι στη νεαρή προσφυγοπούλα. Σκηνές από τη ζωή στον προσφυγικό καταυλισμό και στις φιλίες που αναπτύσσονται με τους ντόπιους περιγράφονται στα διηγήματα της **Μαρίνας Ζωνόρου** «το δωδεκάχρονο προσφυγόπουλο» και της **Ανδριάνας Γκωμόλη** «Αναζητώντας μια νέα ζωή». Η **Δέσποινα Παπαδοπούλου** αγανακτεί στο διήγημα “ Η αδικία της ζωής” με αφορμή τις τραγικές απώλειες των προσφύγων στο Αιγαίο.

Στα συγγενικά θέματα της αναγκαστικής μετανάστευσης λόγω της οικονομικής κρίσης και της ανεργίας αναφέρονται τα διηγήματα της **Χαρούλας Γούλα** «Μια νέα ζωή» και του **Αντώνη Κούνουπα** «το όνειρο του Θάνου» όπου η νοσταλγία της πατρίδας είναι παρούσα στη νέα ζωή. Ο **Πύρρος Βενέτης** στο “Τα Χριστούγεννα του κ. Χαράλαμπου” και η **Αναστασία Τσιλικλή** στο “ Κορίτσι με το ακορντεόν” ευαισθητοποιούνται από το πρόβλημα της ανεργίας και της παιδικής εργασίας .

Στην ιστορία της **Ρέα Γρουπαίου** «μια χιονισμένη μέρα» η ηρωίδα της συγκλονίζεται στη θέα του παγωμένου από το κρύο άστεγου. Ο **Γιώργος Μάσσιας** δίνει την δική του μαρτυρία για την σύγχρονη φτωχοποίηση στον «Μοναχικό του Άστεγο». Ο **Κώστας Νταής** στο «όνειρο του Δημήτρη» αφηγείται την ανατροπή της ζωής του Δημήτρη καθώς περνά από τη επιτυχημένη εργασία του στη ανεργία και τη αυτοεγκατάλειψη. Η **Αθηνά Νικολοπούλου** στα «Διαφορετικά Χριστούγεννα» με χιούμορ παρουσιάζει το διάλογο μεταξύ αστέγων που διακωμωδούν την φτώχεια τους.

Με τον σχολικό εκφοβισμό ασχολούνται στα διηγήματά τους ο **Λευτέρης Δεληγιάννης** στο «η διαφορετικότητα ανάμεσά μας», η **Χρύσα η Κουμπαράκη** στο «ημερολόγιο της Ναταλίας», ο **Βασίλης Λούκερης** στο «μια μαύρη πινελιά στον άσπρο καμβά της ζωής». Όλα αυτά τα διηγήματα καταγγέλλουν με σκληρό

τρόπο το απαράδεκτο φαινόμενο του μπούλινγκ. Στο “ Αγόρι με το χαμένο όνειρο” ο ήρωας της **Δέσποινας Λαβούτα** παρακολουθεί το μπούλινγκ ενός παιδιού με ειδικές ανάγκες χωρίς να αντιδρά και λίγα χρόνια μετά συνειδητοποιεί τις συνέπειες.

Θέματα που θίγουν εφηβικά προβλήματα αναπτύσσονται στα παρακάτω διηγήματα. **Η Σοφία Κόντου** στην «Άννα» ασχολείται με την ανασφάλεια της νεανικής ηλικίας.

Ο Μιχάλης Παπαδάκης στο «χίλια προβλήματα από μια οθόνη» παρουσιάζει με χιούμορ τα προβλήματα που προέρχονται από την κατάχρηση του κινητού. **Η Κατερίνα Ταμβακάκη** στην «Έλινορ» αγγίζει το θέμα του νεανικού έρωτα. Ενώ **η Γιώτα Μώρου** εξυμνεί τη φιλία στο ομώνυμο διήγημά της. Στο «μάθημα ζωής» **η Θεοδώρα Δόριζα** καταγγέλει τη σύγχρονη μάστιγα των ναρκωτικών και τις συνέπειες που αυτά επιφέρουν στη ζωή. **Ο Ηλίας Αντωνόπουλος** στην «αλήθεια της ζωής» δίνει έμφαση στην κρισιμότητα που έχουν οι βασικές επιλογές μας και δείχνει πόσο μπορεί να επηρεάσουν την ποιότητα ζωής του κάθε ανθρώπου. Για τις επιλογές στη ζωή κάνει λόγο και στο δικό του διήγημα ο «Πρόεδρος» **του Στέλιου Βούρτση**. **Η Καραγιάννη Στεφανία** στο «παράπονο» προβληματίζεται για το ρόλο των καθηγητών και τη σχέση τους με τους μαθητές. **Ο Γιώργος Λημναίος** στο «όνειρο του Σαγκού» αφηγείται τη πραγματοποίηση ενός νεανικού ονείρου. Η απώλεια μιας σχολικής εκδρομής χρησιμοποιείται στο διήγημα **του Μάνου Δρεκόλια** «η Ατυχία μου» για να τονίσει το ρόλο της τύχης στη ζωή μας. Από την άλλη, το ρόλο της ψυχραιμίας θίγει στην δική της ιστορία η **Σαλιάγα Μαρία** στο ομώνυμο διήγημά της, ενώ η **Ιωάννα Πολυζωγοπούλου** στο «ημερολόγιο» περιγράφει την εξέλιξη του ημερολογίου ενός φτωχού κοριτσιού σε επιτυχημένο βιβλίο. **Ο Γιώργος Τίτος** στον «δάσκαλο της καρδιάς» αφηγείται την επιτυχημένη πορεία ενός νεοδιόριστου καθηγητή σε παραμεθόριο περιοχή. **Η Κωνσταντίνα Ρόδε** στο «μοναξιά, η σκληρή συντροφιά» καταπιάνεται με ένα θέμα έξω από την εφηβική εμπειρία της όπως ο απολογισμός της ζωής ενός ηλικιωμένου λίγο πριν το τέλος του. **Ο Γιάννης Ευγενικός** στο “ Ένα δάσος χωρίς δέντρα” προβληματίζεται πάνω στον αμείλικτο ανταγωνισμό στον χώρο της εργασίας και τις αλλαγές στη συμπεριφορά ενός νέου, ενώ η **Ελισάβετ Πουλημά** παρουσιάζει την ηρωίδα της στο “ Παραλίγο” να κινδυνεύει να χάσει την επαγγελματική ευκαιρία που της παρουσιάστηκε. **Ο Οδυσσέας Νέγκας** εστιάζει στην προσπάθεια των εφήβων να ξεφύγουν από την αυστηρή επιτήρηση των γονιών στο “ Μία ανυπόμονη έφηβη”.. Έφηβη είναι η ηρωίδα και στο διήγημα της **Ελένης Τσίπα** με θέμα τη δυσκολία προσαρμογής όταν αλλάζει ο τόπος κατοικίας, τίτλος “ Μία μεγάλη αλλαγή”.

Στην ενότητα δυστυχήματα-απώλεια αγαπημένων προσώπων-διαχείριση πένθους αναφέρονται τα διηγήματα της **Πολυζωγοπούλου Δέσποινας** «Η ζωή είναι γλυκιά» , της **Σωτηροπούλου Γιωργίας** «το δυστύχημα» και **του Χούντα Ανδρέα** «η εκδρομή» Ο προβληματισμός έντονος, η περιγραφή των τραγικών στιγμών παραστατική. **Η Κατερίνα Μαυρογιώργη** στο διήγημά της «Η Ζωή

τώρα ξεκινά» αφηγείται με πολλή συγκίνηση την προσπάθεια του ήρωα της να ξεπεράσει το χαμό της μητέρας του. Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η ιστορία του **Δημήτρη Ροντρίγκεζ** «το Μαύρο ταξί» Ο δικός του ήρωας προσπαθεί να ξεπεράσει με οδυνηρό τρόπο την απώλεια των παιδιών του. Ο **Κιουρτσόγλου Βασίλης** στο «ανεπιθύμητο ταξίδι» μας δίνει την αληθινή ιστορία που έζησε η ηρωίδα του μετά το χαμό της μητέρας της και την αναγκαστική μετακόμιση στην Ελλάδα από την Κωνσταντινούπολη. Η **Αναστασία Καβαλιέρου** «Κάτι ξέρουν οι μεγάλοι» βάζει τον ήρώα της να νιώθει την προστασία του χαμένου πατέρα και να ακολουθεί τις συμβουλές του. Ο **Σπύρος Κοντογούρης** στο “ Η σύγκρουση” είναι ένας από τους δύο επιζώντες ενός αεροπορικού δυστυχήματος ενώ ο **Πέτρος Μητρογιάννης** βιώνει “ Το πρώτο του αεροπορικό ταξίδι”. Η **Ελπίδα Τσολακίδη** παρουσιάζει τους έφηβους ήρωές της να βιώνουν τις συνέπειες αυτοκινητιστικού δυστυχήματος στο “Κάποια λάθη κοστίζουν ακριβά”. Ο **Κώστας Καμπούρογλου** στο “ Μακριά, πολύ μακριά από το σπίτι” έχει ήρωες δύο ανήλικα αδέρφια που μετά την απώλεια της γιαγιάς τους μένουν μόνα στον κόσμο. Η **Χριστίνα Τσουρέα** με τρυφερότητα και συγκίνηση προσπαθεί να διαχειριστεί την απώλεια του παππού της στο “ Χωρίς τον παππού μου”.

Μια σύντομη ματιά τώρα στα διηγήματα που έχουν θέμα ιστορικά γεγονότα. Ο **Τιμόθεος Νιμρής** ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την μεσαιωνική ιστορία. Στο διήγημά του «Η πόλη της καρδιάς μου» πρωταγωνιστεί η Ιερουσαλήμ του 12^{ου} αιώνα και ο φιλόδοξος σουλτάνος Σαλαντίν. Ο **Πέτρος Κούνουπας** συνδυάζει την επιστημονική φαντασία , τον κινηματογράφο και τη μάχη των Θερμοπυλών στο διήγημα “ Ένα κινηματογραφικό ταξίδι”. Η **Πολυξένη Βασιλοπούλου** επιλέγει να αφηγηθεί μέσω της ηρωίδας της τη δολοφονία του Τζον Κέννεντυ στο αφήγημα “ Το συμβά στην πλατεία Ντίλι”. Η **Φωτεινή Γαλάνη** με το “Ταξίδι στην Αμερική” μας ταξιδεύει στα προϊστορικά χρόνια πάνω σε σχεδίες σε τόπους πιο φιλικούς για τους πολύ μακρινούς προγόνους μας. Ο **Ηλίας Βουγέσης** στο “ Ο Φυγάς” αφηγείται την περιπέτεια μίας ομάδας Ιταλών τον 16^ο αιώνα που ετοιμάζουν το ταξίδι τους στην νέα ήπειρο , την Αμερική, και του λαθρεπιβάτη Έλληνα που δημιουργεί προβλήματα. Ο **Έρικ Τονογιάν** στο “Σελίδες ημερολογίου” παρουσιάζει τον ήρωα του να περιπλανιέται στην Κίνα τον 13^ο αιώνα. Ο **Κώστας Λουρής** έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την νεότερη ιστορία και πολλές γνώσεις για τα γεγονότα του 20 αιώνα . Επέλεξε «Τη ζωή ενός μπολσεβίκου», ένα ρώσο στρατιώτη και ήρωα της επανάστασης και τη μυστηριώδη δολοφονία του. Η πολιορκία και έξοδος του Μεσολογγίου έδωσε το θέμα των διηγημάτων του **Γιάννη Αδαμίδα** και του **Νίκου Ζορλού** στα “ Θυσία για την ελευθερία” και “Όταν όλα έμοιζαν αληθινά” αντίστοιχα. Η **Άννα-Μαρία Μαρουλίδου** με τη μηχανή του χρόνου ταξιδεύει τον ήρώα της στο Ναύπλιο του 1831, μία μέρα πριν τη δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια στο διήγημα “ Ο μεγάλος ηγέτης”. Ο **Νίκος Δουράνος** στο «Πολιορκημένο Ημερολόγιο» παρουσιάζει τον βυζαντινό υπερασπιστή της Πόλης να μας μιλά από τα τείχη της βασιλεύουσας λίγο πριν πέσει κλείνοντας ένα κύκλο χιλίων χρόνων λαμπρής ιστορίας. Τέλος, ο **Κυριάκος Μπόζης** ακολουθεί το «Δρόμο του Τσαγιού», από τις

φυτείες των Βρετανικών αποικιών στο σαλόνι ενός Βρετανού αριστοκράτη. (με κυκλικό σχήμα και ιστορίες μέσα στην κύρια ιστορία ξεδιπλώνει την πλοκή του)

Η **Μαριάνα Βαρελά** μας πλημμυρίζει με αναμνήσεις από τη ζωή της παλιάς Πρέβεζας στο διήγημά της “ Η Πρέβεζα του 1950”

Στο χώρο του φανταστικού και της περιπέτειας κινούνται τα διηγήματα της **Κοκοροπούλου Ηλέκτρας** «στο γκρίζο δάσος» και της **Καλκουινιά Χρυσας** «τα φώτα έσβησαν». Ο **Βασίλης Ανδρέου** στο “ Ο ταξιδιώτης του Χρόνου” φαντάζεται την κυριαρχία ενός εφήβου πάνω στον χρόνο και τις συνέπειές του, όπως και η **Λυδία Ουάλλας** προβληματίζεται για το τίμημα που θα υποστεί όταν παρεμβαίνει και αλλάζει το παρελθόν στο ομώνυμο διήγημα. Η **Αμαλία Κούνουπα** στο “Περιοχή 51” και ο **Αντώνης Ψυρρούκης** στο “ Μαρς 4” εξερευνούν το διάστημα με επιστημονικές αποστολές και οι ήρωες τους αναδεικνύονται πρωτοπόροι στην έρευνα αυτή. Ο **Δημήτρης Βασιλόπουλος** και ο **Γκένι Χάσκια** αφηγούνται ο πρώτος μία περιπέτεια στη φύση και ο δεύτερος μία μυστηριώδη εξαφάνιση στη θάλασσα. Ένα αστυνομικό θέμα δράσης διάλεξε να μας παρουσιάσει στο διήγημά του «Αστυνόμος Λέκας» ο **Παπαπέτρου Γιωργος**. Ο **Σακελλάρης Χριστόφορος** μας έδωσε ένα περιπετειώδες ταξίδι στη θάλασσα που κατέληξε σε ναυάγιο στη ιστορία του «Μια αξέχαστη περιπέτεια». Με φόντο ένα φανταστικό ταξίδι στο διάστημα ο **Καραντινός Εμμανουήλ** «Στο όνειρο του Δημήτρη» και ο **Γιάννης Κατσιμπας** «ένας άλλος κόσμος» ενδοσκοπούν και αναζητούν το νόημα της ζωής.

Στο χώρο του αθλητισμού κινούνται τα διηγήματα του **Λίντη Κωνσταντίνου** «η Αποτυχία το θεμέλιο της επιτυχίας» ο τίτλος δηλώνει το περιεχόμενο της ιστορίας. Ο **Μαρουνιάκ Μιχάλης** μας μεταφέρει τη δική του εμπειρία από το αγαπημένο του άθλημα την ιστιοπλοΐα και τους κινδύνους στη θάλασσα στο “ Μία Κυριακή του Νοέμβρη “. Η **Φωτεινή Κοντογούρη** στον “Δρομέα” και ο **Ανδρέας Μπόϊκου** στο “ Ο αγώνας του Ηλία” παρουσιάζουν τους ήρωες τους πρωταθλητές και νικητές στη ζωή μέσα από τον αθλητισμό. Με αστείρευτο χιούμορ ο **Δημήτρης Τσίμπης** μας περιγράφει λεπτομερώς ένα ποδοσφαιρικό αγώνα στο “ Τα τελευταία συναρπαστικά λεπτά ενός ποδοσφαιρικού αγώνα”.